

Fred Kistenkas

WODANSEIKEN

foto Jan den Ouden

De rechtbank Midden-Nederland vindt dat je geen bezwaar kunt maken tegen de kap van een bomengroep als je daar meer dan 110 meter vandaan woont. Want 'dat is een forse afstand', zo vindt deze rechter. Je bent dan als omwonende particulier niet meer belanghebbende. Een bewoner van de gemeente Rhenen had bezwaar gemaakt tegen de kap van acht bomen.¹

Stel nu dat u en ik bezwaar willen maken tegen de kap van de Wodanseiken in Wolfheze. Nou, dat kun je bij deze rechter dus wel vergeten, want we wonen niet binnen een straal van 110 meter van die bomen. Ik weet een heel bijzonder en kwetsbaar zoutminnend plantje te vinden in de stilte van het Horsterwold, kennelijk nog met oud Zuiderzeezout in de Flevoklei: daar woont, fietst en wandelt zelfs helemaal niemand binnen 110 meter...

We willen enerzijds iedereen bij natuur- en omgevingsbeleid betrekken met bijvoorbeeld *citizen science*, draagvlak, burgerparticipatie en we denken erover na om ook de natuur rechten

te geven, maar als puntje dan bij paaltje komt, mag slechts een select gezelschap bij de rechter bezwaar maken en het voor die natuur opnemen. Organisaties zullen een statutair belang moeten kunnen aantonen en particulieren zoals u en ik moeten dus niet te ver weg wonen.

In het bestuursrecht is zo'n afstandsnorm intussen niet ongebruikelijk. In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) staat een zogenoemd relativiteitseis: je kunt alleen maar opkomen tegen een geschonden regel als die ook jouw belang beschermt. Voor de liefhebbers: kijk maar

na, de boosdoener is art. 8:69a Awb. Woon je te ver weg, dan wordt je belang kennelijk niet meer beschermd. Deze relativiteitseis stond niet altijd in de wet. Sterker zelfs: vroeger vonden wij als milieujuristen dat juist iedereen de natuur moest kunnen beschermen door in rechte te wijzen op schending van een wettelijke norm of een natuurtoets. Iedereen moest hier-teen in actie kunnen komen: dat heette de *actio popularis*. Je wilde toen juist gebruik maken van burgerkennis of *citizen science*, maar jaren geleden werd opeens die

relativiteitseis in de wet opgenomen en was het gedaan met die *actio popularis*. Rechtsbescherming mocht niet te duur worden...

Voordat we verder gaan met moeizame debatten over burgerparticipatie, rechten voor natuur en gebruik van *citizen science*: is het niet handiger om eerst even laaghangend fruit te plukken en die relativiteitseis simpelweg weer eens uit de wet weg te snijden? Dan kunnen u en ik weer effectief bij een geschil onze natuurkennis inzetten voor iedere bijzondere eik, zoutminnend plantje of wat voor soort of habitatype dan ook ongeacht of we in de buurt wonen. Als rechtbank zou ik daar juist blij mee zijn.

Fred Kistenkas

fred.kistenkas@wur.nl

25 oktober
Heide en steenmeel: nieuwe handvatten voor beheer 2
vbne.nl

25 oktober
Cursus LAAN-VERJONGING voor beheerders en ontwerpers
www.klingenbomen.nl

28 oktober
Calutradag
Ins en outs over otter en bever
Biesbosch
www.zoogdiervereniging.nl

28 oktober
VLEN-dag
Resultaten vleermuisonderzoek en -bescherming
www.zoogdiervereniging.nl

1 november
Cursus Bosherstel en -ecologie
naturio.nl

1-10 november
Professionele opleiding in wolvendossier
Ede, Duitsland en Wageningen
www.zoogdiervereniging.nl

2 november
Cursus Erfgoed in het bosbeheer
www.probos.nl

11 november
RAVON-dag
Nijmegen,
www.ravon.nl/ravondag

16 en 17 november
Conferentie Transforming forests
www.natuurcollege.nl/transforming-forests

18 november
Jaarlijkse symposium Heimans en Thijse Stichting
www.heimansenthijssstichting.nl

23 november
Praktijkcursus Lanenbeheer voor vleermuizen
www.zoogdiervereniging.nl

25 november
Landelijke dag Sovon
sovon.nl

27 november
Kennismiddag Kievit – habitat en beheer
www.natuurkennis.nl

¹ Rechtbank Midden-Nederland 17 maart 2023 (gemeente Rhenen) op www.rechtspraak.nl terug te vinden met code: ECLI:NL:RBMNE:2023:1337.